

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně
v týdnu od 23.1. do 27.1.2012

Ing. Marcela Cupalová, Ph.D.

leden 2012

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

23.1. vyzvala ředitelka Mezinárodního měnového fondu Ch. Lagarde vedoucí představitele EU, aby posílili záchranný val pro Itálii a Španělsko. Podle jejího vyjádření musí Evropa dokázat peněžním trhům, že má sílu ochránit své zranitelnější členy. Jak německá kancléřka A. Merkelová, tak francouzský ministr financí F. Baroin již ovšem vyjádřili s návrhem nesouhlas.¹ Možné posílení záchranného valu však zřejmě přesto bude projednáváno na summitu 1. 3. – 2. 3.

23.1. byla zveřejněna zpráva, že řecké Ministerstvo financí odhalilo daňové úniky u 4 151 Řeků, včetně mnohých slavných osobností. Výše celkové dlužné částky (14,9 miliard eur) je relevantní vzhledem k výši řeckých splátek za dluhopisy (např. k 20. březnu 2012 má Řecko zaplatit 14,5 miliard eur). Ministerstvo financí zároveň oznámilo, že začne tyto úniky přísně trestat.²

23.1. ohlásil lídr Euroskupiny Jean-Claude Juncker, že jednání Ministrů financí eurozóny o podobě Evropského stabilizačního mechanismu byla dokončena. Součástí tohoto mechanismu by měl být záchranný fond ve výši 500 mld. EUR, který by měl začít fungovat v červenci tohoto roku. Součástí smlouvy je také nová klauzule, která podmiňuje pomoc z fondů přijetím pravidla vyrovnaného rozpočtu v dané zemi. Ministři se také shodli na tom, že schvalování záchranných programů nebude muset být schvalováno jednohlasně, nýbrž bude postačovat 85 % ze 17 zemí eurozóny.³

23.1. – 24.1. proběhlo jednání Euroskupiny a Rady ministrů financí EU (ECOFIN). Euroskupina jednala zejména o záchranném programu pro Řecko, vývoji ekonomické stability v eurozóně, včetně monitoringu zranitelných ekonomik jako je Itálie, Španělsko a Irsko, o posledním vývoji ohledně Evropského fondu finanční stability (EFSF) a o implementaci Procedury o nadměrném schodku pro Belgie, Kypr a Maltu (již podle nových zásad posíleného Paktu stability a růstu (tzv. „six-pack“ o ekonomickém řízení), který vstoupil v účinnost 13.12.2011. Ministři financí projednávali zejména regulaci finančních derivátů, návrhy na zlepšení ekonomického řízení v eurozóně a zvýšení rozpočtového dohledu nad členskými státy,

---

¹ Guardian: IMF urges Europe to build bigger firewall around Italy and Spain, 23.1.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/jan/23/imf-europe-firewall-italy-spain>

² Guardian: Greece names and prosecutes celebrity tax evaders, 23.1.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/jan/23/greece-names-tax-evaders>

³ Europolitics: Fin mins sign off on permanent bailout fund, 25.1.2012, N. 4349.

program dánského předsednictví v oblasti ECOFIN, evropský semestr (návrhy nutných reformních opatření na posílení růstu a tvorbu pracovních míst v kontextu fiskální konsolidace) a implementaci Paktu stability a růstu, včetně procedur o nadměrném schodku.⁴

24.1. ohlásil Mezinárodní měnový fond (MMF) snížení svého odhadu světového růstu z 4 % na 3,3 % HDP. V případě eurozóny přitom očekává pokles o 0,5 %, což znamená snížení z původního odhadu počítajícího s růstem o 1,1 % HDP - eurozóna se tak má v roce 2012 propadnout do mírné recese. Mezi nejhůře postižené země budou podle MMF patřit zejména Itálie (-2,2 %) a Španělsko (-1,7 %). 24. 1. také agentura S&P ohlásila, že Řecku pravděpodobně přidělí investiční hodnocení selective default, a to pokud se zemi podaří pokročit v jednáních o svých dlužích. Jednalo by se o stejné ohodnocení, jaké země obdržela v létě 2011.⁵

24.1. vydala Organizace pro ekonomickou spolupráci v Evropě (OECD) svůj ekonomický přehled, v němž vyhodnotila dosavadní řešení finančních, fiskálních a ekonomických nerovnováh eurozóny jako nedostatečná, což podle jejího názoru vede k obnovené nestabilitě, která se začala projevovat v polovině roku 2011. Obavy OECD spočívají v tom, že fiskální konsolidace a problémy bank mohou poškodit vyhlídky na ekonomický růst do doby, než se dostaví výsledky ozdravení veřejných financí a reforem. Organizace upozornila na riziko „neudržitelné dluhové dynamiky“, která může nastat i v důsledku nedostatečnosti Evropského fondu finanční stability (EFSF), který podle OECD „neobnovil důvěru“ a měl by být rozšířen, aby poskytl „důvěryhodnou úroveň podpory“. Vzhledem ke stavu veřejných financí ve většině zemí eurozóny a nutným úsporným opatřením bude podle OECD v případě dalšího slábnutí ekonomické dynamiky nutné, aby se případné krizi likvidity pokusila zabránit Evropská centrální banka. Nutné jsou také ambiciózní strukturální reformy a reformy fiskálního a finančního řízení EU, zejména finančního dohledu.⁶

24.1. ohlásila Komisařka pro digitální agendu Neelie Kroes, že je velmi znepokojena nerespektováním svobody a plurality médií ze strany maďarské vlády. Důvodem k těmto

---

⁴ EU: Preparation of Eurogroup and Economic and Finance Ministers Council, Brussels, 23. – 24. January 2012, <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/12/30>

⁵ Guardian: Eurozone crisis live: Greek creditors defiant after EU ministers reject deal, 24.1.2012, <http://www.guardian.co.uk/business/2012/jan/24/eurozone-debt-crisis-greece-bond-deal>

⁶ OECD: ECONOMICS DEPARTMENT
ECONOMIC AND DEVELOPMENT REVIEW COMMITTEE, 2012 Economic Review – Euro area, 24.1. 2012.
Dostupné pro registrované uživatele po přihlášení do systému OLIS.

obavám je skutečnost, že dosud nebyla obnovena licence maďarského opozičního rádia Klubrádió. Komisařka prohlásila, že „při respektování nezávislosti médií a jejich plurality nejde jen o technicky korektní aplikaci národního práva a práva EU, ale zejména o implementaci a podporu těchto základních principů v praxi“. Komisařka se současně zavázala k tomu, že dohlédne na kroky Komise vůči Maďarsku.⁷

24.1. prohlásil řecký ministr financí E. Venizelos, že Řecko je blízko dohodě se soukromými věřiteli, která by měla být uzavřena „v několika dalších dnech“. Nadále ale přetrvávaly neshody nad výší úrokových měr řeckého dluhu. Lídr Euroskupiny Jean-Claude Juncker předešlou noc odmítl kompromis prezentovaný zástupcem soukromých investorů Charlesem Dallarou z Institutu pro mezinárodní finance, který nabízel za nové dluhopisy úrokovou míru 4 %. Juncker prohlásil, že soukromí investoři by měli jít v dohodě podstatně níže, konkrétně že „úroková míra bude muset být pro období do roku 2020 dobře pod 3,5 %“. Dosažení dohody je podmínkou pro to, aby Řecko obdrželo pomoc od EU a Mezinárodního měnového fondu ve výši 130 mld. EUR. Troika Komise, Evropské centrální banky a Mezinárodního měnového fondu v současnosti vypracovává podmínky nového záchranného plánu a zpracovává novou zprávu o udržitelnosti dluhu, podle níž by měl být řecký dluh snížen do roku 2020 ze současných 160 % HDP na 120 % HDP. Řecký dluh se v absolutní hodnotě vyšplhal na zhruba 350 mld. EUR, dohoda se soukromými investory by jej měla snížit o 100 mld. EUR. Řecko také musí již 20. března tohoto roku splatit dluhopisy ve výši 14,4 mld. EUR. Juncker ale znovu potvrdil, že „nejsou žádné neshody“ ohledně toho, že Řecko má zůstat součástí eurozóny.⁸

25.1. Portugalsko, stouply portugalské náklady na půjčování u tříletých dluhopisů až na 19,4 % p. a. a úroková míra desetiletých dluhopisů činila 14,6 % p. a.⁹ Portugalsko potřebovalo v minulém roce 78 mld. EUR v podobě záchranného balíčku, aby nedospělo k bankrotu. Tříletý úsporný program, který muselo Portugalsko v souvislosti s tím přijmout, měl obnovit důvěru

---

⁷ Europolitics: Hungary: Kroes concerned, 25.1.2012, N. 4349.

⁸ Europolitics: EU pushes swift Greek debt deal, 25.1.2012, N. 4349. s 4

⁹ Pro srovnání: v prosinci 2011 se náklady na desetileté portugalské dluhopisy pohybovaly cca o 1,5 % níže, řecké překračovaly 20 % p. a., německé či britské úrokové míry u desetiletých dluhopisů se pohybovaly pod dvěma procenty p. a. ECB: Long-term interest rate statistics for EU Member States, 12. 1. 2012, <http://www.ecb.int/stats/money/long/html/index.en.html>.

investorů v zemi, ale prohlubující se recese s propadem HDP 3,1 % v roce 2011 podkopává důvěru finančních trhů v portugalskou ekonomiku.¹⁰

25.1. vyjádřila německá kancléřka A. Merkelová ve svém úvodním projevu na Světovém ekonomickém fóru v Davosu svou podporu myšlenky užší integrace EU jako cesty z ekonomické krize. Zároveň ovšem odmítla navýšení záchranného fondu EFSF, o které požádala ředitelka Mezinárodního měnového fondu Ch. Lagardeová.¹¹

26.1.. britský premiér David Cameron na světovém ekonomickém fóru v Davosu tvrdě zkritizoval německo-francouzské pojetí opatření proti krizi eurozóny, zejména údajnou nedostatečnost záchranného valu (který by měl co nejrychleji získat vlastní prostředky a neexistovat tedy pouze ve formě příslibu), myšlenky na zavedení „Tobinovy daně“¹² či německý odpor proti zavedení společného evropského dluhopisu.¹³

---

¹⁰ Guardian: Portugal's borrowing rates rise to record 19,4 %, 25.1.2012, <http://www.guardian.co.uk/world/2012/jan/25/portugal-borrowing-rates-record-high>

¹¹ Telegraph: Angela Merkel calls for „more Europe“ to end crisis, 25.1.2012, <http://www.telegraph.co.uk/finance/financetopics/davos/9039570/Angela-Merkel-calls-for-more-Europe-to-end-crisis.html>

¹² Jedná se o daň z finančních transakcí.

¹³ Dailymail: Tinkering won't do: You'll only head off this crisis with bold measures, Cameron warns Euro leaders 27. 1. 2012, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2092178/Davos-2012-David-Cameron-attacks-EU-failure-tackle-debt-crisis.html>